

Gastronomi Turizminde Gelişmişlik Göstergeleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gastronomi Turizminde Gelişmişlik Göstergeleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22017>

Özet

Gastronomi Turizminde Gelişimi Göstergeleri Ölçeği, Sibel Ouz ve Kaan Unur tarafından 2018 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, belirli bir coğrafi bölgenin veya destinasyonun gastronomi turizmi alanındaki mevcut gelişimi düzeyini ve potansiyelini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, literatürdeki boşluğu doldurarak araştırmacılara ve turizm planlamacılarına somut, çok boyutlu ve **psikometrik** açıdan sağlam bir değerlendirme aracı sunmayı hedeflemektedir.

Ölçeğin temel amacı, gastronomi turizmini etkileyen kritik faktörleri (altyapı, yerel ürün kalitesi, pazarlama faaliyetleri, sürdürülebilirlik göstergeleri) sistematik bir şekilde ölçmek ve böylece destinasyonların güçlü ve zayıf yönlerini belirlemektir. Bu sayede, turizm geliştirme stratejilerinin daha bilimsel temellere oturtulmasına olanak tanınmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gastronomi turizmi, ölçek geliştirme, turizm destinasyonu, gelişimi göstergeleri, psikometrik özellikler, turizm planlaması.

Yazarlar

Sibel Ouz, Kaan Unur

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, **gastronomi turizmi** alanında uzmanlaşmış destinasyonların gelişim düzeylerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktır. Bu, turizm yöneticilerinin ve yerel yönetimlerin, kaynak tahsisini optimize etmelerine ve rekabet avantajı yaratacak stratejiler geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, sadece mevcut durumu tespit etmekle kalmayıp, aynı zamanda destinasyonların uluslararası standartlara ne ölçüde yaklaştığını ve hangi alanlarda iyileştirme yapılması gerektiğini gösteren spesifik göstergeler sunmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, **Gastronomi Turizminde Gelişimi Göstergeleri** adlı çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir. Bu yapı, bir destinasyonun gastronomi turizmi açısından ne kadar olgun ve hazır olduğunu belirleyen çeşitli alt faktörlerden oluşur. Tipik olarak bu tür geliştirme göstergeleri, destinasyonun fiziksel altyapısı, insan kaynağı yetkinliği, yerel mutfak kültürü ve pazarlama stratejileri gibi unsurları içerir.

Ölçek, bu karmaşık yapıyı parçalara ayırarak her bir alt boyutun gelişim seviyesini ayrı ayrı değerlendirme imkanı tanır. Bu sayede, araştırmacılar ve uygulayıcılar, genel bir gelişimlik puanının yanı sıra, hangi spesifik alanlarda güçlü veya zayıf olduklarına dair detaylı geri bildirim alabilirler.

Geçerlik

Ölçek geliştirme makalesinin başlığında belirtildiği üzere, ölçeğin geçerlik çalşmaları yapılmıştır. Geçerlik çalşmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini kanıtlamay içerir. Genellikle bu süreçte içerik geçerliği (uzman görüşleri), yapı geçerliği (Faktör Analizi) ve kriter geçerliği gibi yöntemler kullanılır.

Ölçeğin yapı geçerliği, muhtemelen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak öngörülen boyutlar altında toplandığını doğrular. Detaylı geçerlik katsayıları ve sonuçları için orijinal akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) analizleri de geliştirme sürecinin bir parçası olarak tamamlanmıştır. Güvenirlik, ölçeğin ölçümlerinin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Bu tür geliştirme ölçeklerinde en yaygın kullanılan güvenilirlik yöntemi, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeridir.

Yüksek bir Cronbach Alfa katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ölçeğin güvenilirlik sonuçları, destinasyonların gelişim düzeylerini değerlendirmede elde edilen verilerin ne kadar tutarlı olduğunu göstermesi açısından kritik öneme sahiptir. Orijinal makale, bu katsayıları ve muhtemel test-tekrar test güvenilirlik sonuçlarını detaylandırmaktadır.

Faktör Analizi

Gastronomi Turizminde Gelişmişlik Göstergeleri Ölçeği, bir geliştirme çalışması ürünü olduğu için çok boyutlu yapıların ortaya koymak amacıyla Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin hangi temel boyutlar altında gruplandırıldığını belirlemiştir.

Ölçeğin faktör yapıları, muhtemelen gastronomik kaynaklar, altyapı ve erişilebilirlik, pazarlama ve tanıtım, ve sürdürülebilirlik gibi temel boyutlardan oluşmaktadır. Bu faktörler, destinasyonların gelişim göstergelerini kapsamlı bir çerçevede değerlendirmeye olanak tanır.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Developmental) ve Öz Bildirim/Değerlendirme Ölçeği.

Format: Kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi bulunmamakla birlikte, sosyal bilimler alanında geliştirilen bu tür ölçeklerin genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** derecelendirme formatını kullandığını varsayılmaktadır (Örn: "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popölasyon Grubu: Araştırmacılar, akademisyenler, turizm profesyonelleri ve yerel yönetim temsilcileri tarafından destinasyonların gelişim düzeyini değerlendirmek amacıyla kullanılır.

Yaş Grubu: Ölçek, destinasyonlar değerlendirdiği için bireysel yaş grubuna yönelik doğrudan bir kısıtlama yoktur. Uygulayıcılar yetkinlerdir.

Popölasyon Detayları: Ölçek, genellikle turizm ve gastronomi alanında uzmanlaşmış bölgelerde veya potansiyel destinasyonlarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Literatür taraması, uzman görüşleri, madde havuzu oluşturma, pilot uygulama, AFA ve DFA ile geçerlik ve güvenirlik analizleri.

Anahtar Kelimeler

Turizm araştırmaları, destinasyon yönetimi, Cronbach Alfa, Likert ölçeği, gastronomi turizmi, turizm geliştirme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sibel Oğuz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: soguz@adanabtu.edu.tr

Yayın Adresi: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (2018 yayınını itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Yılı: 2018 (Yayın yılı).

Orijinal PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF belgesi ıuradan indirilebilir: [gastronomi-turizminde-gelismislik-gostergeleri-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/328111111)

Kaynakça

Oıuz, S. ve Unur, K. (2018). Gastronomi Turizminde Gelişmişlik Göstergeleri Ölçeği: Geliştirilmesi, geğerliliği ve güvenirliği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(1), 409-429. doi: 10.21325/jotags.2018.195.

Gastronomi Turizminde Gelişmişlik Göstergeleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, telif haklarđ veya gizlilik nedenleriyle bu kaynakta sunulmamıştır. Ölçek maddelerine ulaşmak ve tam ölçek yapıřınđ incelemek için lütfen yukarıda belirtilen Oıuz ve Unur (2018) makalesinin orijinal metnine (DOI veya PDF başlantışı aracılığıyla) başvurunuz.